

СОВЕТ НИЖНЕУСЛОНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮГАРЫ ОСЛАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫҢ
ТҮБӘН ОСЛАН АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

26.04.2019

с. Нижний Услон

КАРАР

65-262

Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен һәм жирләү урыннарын карап тоту Кагыйдәләрен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Жирләү һәм жирләү эше турында» Федераль закон, Россия Федерациясе баш дәүләт санитар табибының № 84 28.06.2011 ел карары белән расланган «Зиратларны, жирләү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм карап тотуга гигиена таләпләре» СанПиН 2.2882-11 туры китереп,

**Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге
карап чыгарды:**

1. Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлеге тәртибен расларга (1нче кушымта).
2. Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга (2 нче кушымта).
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында Түбән Ослан авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

Совет Рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы
Түбән Ослан авыл жирлеге
Башлыгы

А.З.Шайдуллин

**Югары Ослан муниципаль районы
Түбән Ослан авыл җирлеге Советының
2019 елның 26 апрельдә кабул ителгән
65-262 номерлы карарына
№ 1 кушымта**

**Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл җирлеге
территориясендә жәмәгать зиратларының эшчәнлегенә тәртибе.**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Жәмәгать зиратлары эшчәнлегенә әлегә тәртибе (алга таба – Тәртип) “Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. “Җирләү һәм җирләнү эше турында” 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә җирлек территориясендә һәр кешегә аның вафатыннан соң җирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, җирлек территориясендә гражданнар өчен әлегә Кагыйдәләр нигезендә җир биләмәсе (жәсәдләр) өчен түләүсез җир кишәрлегенә бирү гарантияләнгән.

1.2. Гражданнар үзләре Түбән Ослан авыл җирлеге Башкарма комитеты белдерүе белән җирләнүгә оештыра.

1.3. Түбән Ослан авыл җирлеге Башкарма комитеты зиратны карап тоту, төзекләндерү һәм төзекләндерү эшләрен башкара.

2. Җирләү тәртибе

2.1. Җирләү-кешенә жәсәден (жәсәдләрен) вафатыннан соң җирләү, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, санитария һәм башка таләпләргә каршы килми торган горейф-гадәтләргә туры китереп, йола гамәлләре.

2.2. Авыл җирлеге территориясендә үлгән (үлгән) мәетне күмү жәмәгать зиратларында башкарыла:

- Түбән Ослан ав. – православие дине, иске тәртипле
- Воробьевка ав. - православие дине

2.3. Үлгән (вафат булган) кешене күмү ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән паспорт яки шәхесен раслаучы башка документны күрсәтеп бирелгән үлү турындагы таныклык нигезендә башкарыла, ул җирләнүгә үз өстенә алган кеше тарафыннан башкарыла.

2.4. Жәмәгать зиратларында җирләү дин, хәрби, башка горейф-гадәтләргә һәм йолаларны исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Жәмәгать зиратларында ялгыз, туган җир биләмәләре (зонналары) аерым җир кишәрлекләргә карала. Башка төр күмү каралмаган.

2.5. Жәмәгать зиратлары территорияләрендә үлгән кешене күмү өчен бушлай бирелә торган җир участкагы күләме җирле үзидарә органы тарафыннан шул ук участкага үлгән ирнең яки якин туганының җирләрен җирләнүгә гарантияләү өчен билгеләнә.

2.6. Җирләү өчен бушлай бирелә торган җирләргә күләме:

Җир кишәрлекләргә күләме

Күмелү төре	Озынлыгы	Киңлеге,	Майданы
	м	м	кв. м
Ялгыз күмүләр	3,5	2,0	7,0

Туганнар каберлекләре	3,5	4,0	14,0
Урналар белән прах күмү өчен	0,8	1,1	0,88
Гаилә күмүе	3,5	8,0	28,0

Ялгыз күмелгән урыннар-жәмәгать зиратлары территориясендә үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмгән вакытта ире, якыннары, туганнары (балалары, уллыкка алынган, уллыкка алуучылар, туганнары, оныклары, бабайлары, әбиләре), башка туганнары, законлы вәкилләре яки үлгән (һәлак булган) мәетне күмәргә бурычлы башка затлар жирләү өчен түләүсез бирелә торган урыннар (алга табашулай ук үлгән (вафат булган) кешенең мәетен күмәргә бурычлы – жирләүне гамәлгә ашыру бурычын үз өстенә алган зат) туганлык яисә гаилә күмү, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән яки хатыны, якин туганнары, яисә законлы вәкиле булмаган яисә алар жирләүне гамәлгә ашыра алмаган гражданның турында билгеле булмау.

Туганнары жирләү-мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары, шул ук урында мәетнең хатыны яки якин туганы күмелүне гарантияләү өчен. Туган жирләү урыннары мәрхүмне жирләгәндә, ягъни Башкарма комитетка мөрәҗәгать иткән көнне туган жирләү урыны бирү турында гариза белән бирелә.

Гаилә (туганнар) күмелгән урыннар-өч һәм аннан күбрәк үлгән туганнарын күмү өчен. Гаилә (нәсел) жирләү урыннары мәрхүмне жирләгәндә дә бирелә.

2.7. Озын яктагы каберләр арасында ара 1 метрдан да ким булмаска тиеш, кыска як буенча — 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Кабернең озынлыгы 2,0 м дан да ким булмаска тиеш, киңлеге — 1,0 м, тирәнлеге – 1,5 м дан да ким булмаска тиеш. Үлгән балаларны күмгән вакытта кабернең күләме кимергә мөмкин.

3. Кабер өстендәге корылмаларны урнаштыру һәм аларны карап тоту

3.1. Зиратларда кабер өстендә корылмалар (каберлекләр) һәм чардуганнар урнаштыру бары тик бирелгән жирләү урыннары чикләрендә генә рөхсәт ителә. Билгеләнелә торган кабер өсте корылмалары һәм коймалар жирләү урыннары чикләре өчен чыгып торырга яки күршеләрнекенә керергәт тиеш түгел. Кабер өсте корылмаларының биеклегә 2 метрдан, койма — 1 метрдан артмаска тиеш.

3.2. Кабер өсте корылмаларында (каберлекләр) язулар, чыннан да, бу урында күмелгән үлекләр турындагы белешмәләргә туры килергә тиеш.

3.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләр сәламәтлегенә куркыныч тудыручы тузган дип тану очракларыннан тыш, кабер өсте корылмаларын (каберлекләренә) һәм койманы куллану срогы чикләнми.

3.4. Чоку корылмалары төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренең тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.

3.5. Гражданның (оешмалар) тарафыннан билгеләнгән кабер өсте корылмалары (һәйкәлләр, чәчәк түтәлләре һ.б.) аларның милке булып тора.

3.6. Авыл жирлегә Башкарма комитеты билгеләнгән кабер өсте корылмалары өчен матди җаваплылык тотмый.

3.7. Кабер өсте корылмасы, күмү өчен карау һәм күмү турында мәгълүматлар булмаганда, соңгылары законда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.

4. Зиратларның эш кагыйдәләре

4.1. Зиратлар көн саен ачык.

4.2. Зиратларда күмү көн саен 10.00 сәгатътән 18.00 сәгатъкә кадәр башкарыла.

4.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

4.4. Зиратка килүчеләр хокуклы:

- әлеге тәртип таләпләренә туры китереп һәйкәлләрне урнаштыру;
- кабер участогында чәчәкләр утырту;
- гамәлдәге законнарда каралган башка хокуклар.

4.5. Зират территориясендә килүчеләргә тыела:

— авыл жирлегә Башкарма комитетына гражданлык хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклыкны яисә медицина учреждениесе тарафыннан билгеләнгән рәвештәге документны күрсәтмичә күмүне үз белдекләп башкарырга;

- зиратлардагы һәйкәлләрне, жиһазларны бозарга, территорияне чүпләргә;
  - яшел үсентеләрне ватарга, чәчәкләр өзәргә, венюклар жыярга;
  - этләрне йөртү, йорт хайваннарын йөртү, кошлар тоту, жиләк-жимеш, гөмбә жыярга;

- грунт казу һәм төзелеш материаллары запасларын калдыру;

— бу урыннарда үз белдеге белән жирләү рөхсәт ителми. Мондый гамәлләр кылган затларга әйләнә-тирә мохиткә зыян китергән гамәлләр өчен гамәлдәге законнар чаралары кулланыла;

- зират территориясенә жәмәгать тәртибен һәм чисталыгын бозучы башка гамәлләр башкару.

4.6. Әлеге тәртипне бозган өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплы.

**Югары Ослан муниципаль районы
Түбән Ослан авыл җирлеге Советының
2019 елның 26 апрельдә кабул ителгән
62-262 номерлы карарына
№ 2 кушымта**

**Югары Ослан муниципаль районы Түбән Ослан авыл җирлеге
территориясендә күмү урыннарын карап тоту
Кагыйдәләре**

Жирләү урыннарын карап тотуның әлеге Кагыйдәләре (алга таба — Кагыйдәләр) “Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында ” 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнгән. «Жирләү һәм җирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, авыл җирлегендә җирләү урыннарын тиешле тәртиптә тотуны тәэмин итү, зиратларны карап тотуга санитар һәм экологик таләпләрне үтәү максатыннан чыгып эшләнә.

1. Җир кишәрлекләрен һәм зиратларны урнаштыруга таләпләр

1.1. Зират территориясе җирләү ысулына бәйсез рәвештә функциональ зоналарга бүленә:

- керү юлы;
- күмү урыны;
- зират периметры буенча саклагыч (яшел) зона.

1.2. Күмү зонасы зиратның төп, функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зиратларында ялгыз күмү, туганнарны күмү, гаилә күмүе һәм мемориаль корылмалар өчен җир кишәрлекләре, шулай ук шәхесләре билгеләнмәгән үлгән кешеләрне күмү өчен җир кишәрлекләре карала.

2. Күмү урыннарын җиһазлау һәм яшелләндерү

2.1. Җирләү урыннарын яшелләндерү һәм төзекләндерү гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

2.2. Җирләү урыннарын төзү һәм төзекләндерү буенча барлык эшләр дә булган агачларның, куакларның һәм үсемлек грунтларының максималь сакланышы белән башкарылырга тиеш.

3. Җирләү урыннарын тоту

3.1. Авыл җирлеге территориясендә җирләү урыннарын (зиратларны) тоту авыл җирлеге Башкарма комитетына йөкләнә.

3.2. Авыл җирлеге Башкарма комитеты тәэмин итәргә тиеш:

- җир кишәрлеген күмү өчен билгеләнгән норманы үтәү;
- инженерлык җиһазларын, коймаларны, юлларны, зиратларны төзек хәлдә карап тоту һәм аларны ремонтлау;

- зират территориясендә яшелләндерү, яшел үсентеләрне карау һәм аларны яңарту;
- зиратларны системалы җыештыру һәм чүпне вакытында чыгару;
- янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;
- санитар нормаларны һәм кагыйдәләрне үтәү;
- чүп җыю өчен контейнер майданчыкларын төзекләндерү;

4. Җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен бозган өчен контроль һәм җаваплылык

4.1. Әлеге кагыйдәләрнең үтәлешен тикшереп торалар:

— Авыл җирлеге Башкарма комитеты;

— Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган очракларда башка хезмәтләр.

4.2. Әлеге кагыйдәләрне бозуда, шулай ук кабердә (табут) булган әйберләрне һәм кабердә ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла.